

מראי מקומות - חגיגה

כה:

דמקילין בבית הפרס לענין פסח, דלמא הוי קולא דוקא לענין פסח ולא לענין תרומה. וע' בחזון איש (טהרות ח', א'), דהוכיח מכח קו' זו, דסוגיין ס"ל דכל הדין דע"ה נאמן בקדש הוא משום איבה, ולא משום שזהיר טפי בשמירתו.

ה. מן המודיעים ולפנים

העיר הטורי אבן אהא דלא תני ג"כ "וכמדתה לכל רוח", ומ"ש לרוח זה דמותה, אבל לכל רוחות אחרות אסור. וצידד דאולי אה"נ, מותר לכל הרוחות, ולא בדוקא מן המודיעים הוא. גם כ' דאולי באמת מודיעים דוקא, ומשום דעפר של אותו הרוח יפה לעשות ממנה כלי חרס טפי מעפר של שאר רוחות [דהא אין עפר כל המקומות ראוי ויפה בשוה לענין עשיית טיט], ולכן התיירו דוקא לאותו הרוח. אולם ע' בתוס' רי"ד דאכן כ' "וכן במידתה לכל רוח".

ה. נאמנין על כלי חרס

ביאר הטורי אבן דהיינו דנאמנין לענין קודש דוקא, ולא לענין תרומה, וכמדויק לקמן מדברי רש"י, דכ' דהמשנה דגבאין לענין קודש איירי. והעיר הטורי"א, הא כל הסברא דאמר' דנאמנין ע"ה לענין קודש, הוא משום איבה, וכדאמר' לעיל, וכאן התקנה אינה משום זה בכלל, אלא משום שאין עושין כבשונות בירושלים, וא"כ מ"ש דלענין קדש נאמנין ולענין תרומה אין נאמנין. ותי' דהקלו רק לענין קודש, דכל הענינים צריכים להעשות בירושלים דוקא, דהא אף קדשים קלים צריכים להיות נאכלים בירושלים, משא"כ בתרומה, דמותר לאוכלה בגבולין, לא הקילו. (ואולי י"ל עוד ע"פ מש"כ הרמב"ם (מטמאי משכב ומושב יא, א) דע"ה נאמנין על קודש כי "מפני חומרתו נזהרין בו", ואע"פ דפשוט דגם הרמב"ם צריך לסברא דאיבה, דהא כן אי' בגמ' בפירוש לעיל, אבל עכ"פ י"ל דגם כאן דהקלו משום שאין עושין כבשונות בירושלים, י"ל דהקלו רק בקודש ולא בתרומה, משום דעכ"פ יש עוד סברא, דע"ה נזהרין בה.)

א. טול אתה חטין שבמקום פלוני וכו'

רש"י פי' דלענין אוכל שהוכשר לקבל טומאה איירי, דיכול לומר להע"ה ליטול החטים שהוכשרו שהוא במקום פלוני, והוא יטול מה שלא הוכשרו, שהם במקום אחר. ותמה הטו"א, דא"כ איך שייך לפרש הסיפא, דהא אי' שם טול אתה יין וכו', הא ביין לא שייך הכשר, וודאי ב' היינות טמאין. ועוד הק', דא"כ מה הפשט בסיפא דאינו יכול לומר לו טול אתה לח ואני יבש, הרי לכאור' החילוק בין לח ויבש הוא דלח מוכשר ויבש אינו מוכשר, ונמצא סתירה בין רישא לסיפא. ולכן הביא מש"כ שאר מפרשי המשנה דמתני' לענין דמאי איירי, דאסור למכור דמאי לע"ה, ואם מין א' הוא, הא אי"ז מכירה אלא חלוקת ירושה, אבל אם ב' מינים הם אסור משום דהוי כמוכר לו. ומה דאי' בסיפא לח ויבש, זה ודאי לענין טומאה איירי, וכ' דלכאור' צ"ל דבתרומה איירי, ולכן נחשבים כב' מינים, דתרומה טמאה צריכה שריפה, והתרומה לחה טמאה והיבשה טהורה, ולכן הוי אפי' עדיף מב' מינים. ולגבי הקו' על רש"י, כ' ההגהות אמרי ברוך דיש לפרש דלח ויבש היינו לח ויבש ממש, ולא מוכשר ואינו מוכשר, אלא אפי' שניהם מוכשרים, הרי לח ויבש נחשבים כב' מינים, וכבר הביא המאירי מהלך כזה בסוגיין.

ב. ויניחנו לרגל

פרש"י, שטומאת ע"ה אינה ברגל, וימכרנה. וכ' הרש"ש דלכאור' ה"ה שהוא עצמו יכול לאוכלה, ולא רק למוכרה.

ג. מדמהימן אקדש מהימן נמי אתרומה, הכא

נמי מדמהימן אפסח מהימן נמי אתרומה

כ' הטורי אבן דלשון מהימן אפסח לאו דוקא, דאי"ז ענין לנאמנות כלל, אלא לשון מושאל הוא. ולכאור' כל הדמיון ק', שהרי בשלמא הא דנאמן על קודש נאמן על תרומה, י"ל דהיינו משום דכיון דזהיר לענין קודש, ממילא גם התרומה שמעורבת עם הקודש אין בה חשש, אבל מה ענין זה להא